

PROGRAM PODPORY
ČESKÉHO
KULTURNÍHO
DĚDICTVÍ
V ZAHRANIČÍ

Závěrečná zpráva o působení lektorky/lektora

Akademický rok: 2018/19

Destinace (země, město): Bulharsko, Sofie

Jméno, příjmení: Eva Kovářová

Místo působení (univerzita, fakulta, příp. katedra/ústav):

Sofijská univerzita sv. Klimenta Ochridského, Fakulta slovanských studií, katedra slovanské jazykovědy

Univerzita a lektorát

Sofijská univerzita sv. Klimenta Ochridského zůstává jednou ze dvou vysokých škol v Bulharsku (kromě Plovdivské univerzity Pajsije Chilendarského), na kterých je možné studovat bohemistiku. V Sofii je vyučována na Fakultě slovanských filologií v rámci dvou kateder – český jazyk se učí na katedře slovanské jazykovědy, česká literatura na katedře slovanských literatur, lektor ČJL však do ní není zapojen.

Výuka češtiny

Českou filologii lze studovat pouze magistersky, v kombinaci s bulharskou filologií. Celkem bývá na slovanské filologie přijímáno asi 60 studentů, kteří jsou teprve po začátku každého akademického roku rozřazováni do konkrétních studijních profilů (bohemistika, polonistika, slovakistika, ukrajinistika aj.), a to na základě kombinace vlastních preferencí a výsledků dosažených u přijímacích zkoušek. V akad. roce 2018/19 byl zájem o slovanské filologie poněkud nižší, ke studiu bylo přijato pouze 42 studentů, z nichž 9 bylo vybráno ke studiu bohemistiky.

Všechny slovanské filologie mají na Sofijské univerzitě velmi vysokou hodinovou dotaci praktického jazyka: v 1. a 2. ročníku je dotace 12 hodin (po 45 minutách) týdně, ve 3. a 4. ročníku 8 hodin a v 5. ročníku 6 hodin týdně. Takto vysoký počet vyučovacích hodin, v kombinaci s nejrůznějšími výměnnými programy, umožňuje talentovanějším studentům dosáhnout v 5. ročníku úrovně C2 podle SEER, ačkoli většina z nich začíná v 1. ročníku napříč všemi profily studiem abecedy daného jazyka, tedy od úplného začátku.

V akademickém roce 2018/19 studovalo v Sofii český jazyk a literaturu celkem 47 studentů, a to: 9 studentů v 1. ročníku, 8 studentek ve 2. ročníku, 9 studentek ve 3. ročníku, 12 studentů ve 4. ročníku a 9 studentů v 5. ročníku. Pracovní úvazek lektora ČJL byl v zimním i letním semestru 14 hodin týdně – po 4 hodinách v 1. a 2. ročníku a po 2 hodinách ve 3., 4. a 5. ročníku.

Vedení katedry se snaží zapojit lektora ČJL do výuky ve všech ročnících, jeho hlavním úkolem je rozvíjet komunikační kompetence studentů a obohacovat jejich slovní zásobu. Od 3. ročníku lektor kromě konverzace vyučuje i překlad z bulharštiny do češtiny, kdy pracuje s aktuálními texty z bulharských médií, vhodnými k rozvinutí konverzace. Lektor se také snaží v těchto hodinách využít článků spojených nějakým způsobem s českým prostředím, a studentům tak předat nebo doplnit informace o českých reáliích, současné české kultuře, politické scéně, sportu a především o nejmodernějších českých dějinách. Při výuce jsou samozřejmě používány i ukázky z českých filmů a z klasické i nejnovější české hudby.

Používané učebnice

V 1. ročníku byla v letošním roce jako základní poprvé používána učebnice Lídy Holé *Česky krok za krokem I* (úroveň A1 – A2), ve 2. ročníku potom její 2. díl (úroveň B1). Tato učebnice, která při výuce nahradila dříve používanou *Communicative Czech I*. Reškové a M. Pintarové, se osvědčila, bude se proto podle ní učit i v příštím roce. Jako pomůcka slouží studentům 1. a 2. ročníku bulharská mluvnice češtiny *Чешка граматика* Margarity Mladenové (vyd. v Sofii) a dále publikace vydaná MU v Brně *Česko-bulharský a bulharsko-český tematický slovník*, jejíž autorkou je E. Krejčová, ačkoli je primárně určená českým studentům bulharistiky. Ve 3. ročníku byla v tomto roce jako základní používána *Čeština pro cizince B2* autorů M. Boccou Kestřánkové a kol. Pro procvičení některých náročnějších jevů jsou často využívanými materiály publikace Aleny Trnkové *Cvičení z české mluvnice pro cizince* a *Textová cvičebnice českého jazyka I a II*. Při výuce v 4. a 5. ročníku jsou nepostradatelné vybrané pasáže z učebnice *Čeština pro středně a více pokročilé* J. Bischofové a kol., v závislosti na průměrné úrovni daného ročníku, a publikace *Čeština pro absolventy* Margarity Mladenové (vyd. v Sofii). Obecně však lze říct, že počínaje 4. ročníkem se při výuce používají takřka výhradně neadaptované materiály (textové i audiovizuální).

Podmínky pro výuku

Až na malé výjimky (např. praktická cvičení základů tlumočení se konají ve fonetickém kabinetu nebo v moderně vybavených konferenčních sálech) probíhá výuka bohemistiky ve zvláštní učebně, vybavené mj. dataprojektorem a promítacím plátnem – v tzv. „Kabinetu bohemistiky prof. Svetomira Ivančeva“ (160B). K němu patří i malý kabinet (160V), v němž jsou uloženy cennější publikace a kde je vyučujícím k dispozici starý počítač. Veškeré učební pomůcky zasílané na univerzitu péčí Domu zahraniční spolupráce jsou po katalogizování a označení uloženy v těchto dvou místnostech, kde jsou neustále k dispozici všem bohemistům.

Zázemí lektora

Na fakultě lektor nemá k dispozici vlastní kabinet, může využívat pouze místnost sekretariátu katedry, kde je od tohoto roku všem vyučujícím k dispozici kromě dvou počítačů také tiskárna, kopírka a skener. Technická vybavenost celé fakulty není na příliš vysoké úrovni.

Již od minulého akademického roku univerzita uzavírá s lektorem pracovní smlouvu (a ne dohodu o pracovní činnosti, jak tomu bylo v minulosti), lektorovi také zajišťuje ubytování ve dvoupokojovém bytě s velmi dobrým dopravním spojením na univerzitu.

Aktivity lektorky nad rámec výuky

Lektorka v případě potřeby pomáhá při organizaci akcí společnosti *Bohemia club*, která kromě jiných aktivit vydává i překlady české literatury do bulharštiny (v edicích Malá a Velká knihovna) nebo časopis *Homo bohemicus*. V současné době probíhají přípravy na setkání studentů bohemistiky z celého Bulharska, které proběhne na Sofijské univerzitě v říjnu tohoto roku.

Během celého roku lektorka rovněž úzce spolupracuje s Českým centrem Sofie při organizaci některých akcí (pozvánky na výstavy, autorská čtení, besedy se spisovateli aj.), pomáhá při jejich propagaci mezi studenty (zajišťuje také dobrovolníky z jejich řad – velmi oblíbená je např. květnová *Noc literatury*) i při komunikaci mezi centrem a univerzitou. České centrum „na oplátku“ velice ochotně poskytuje svoje prostory pro nejrůznější akce Sofijské univerzity. Z nich bych ráda uvedla např. křty *Čechopisu*, časopisu bulharských studentů bohemistiky (lektorka je jeho zakladatelkou a šéfredaktorkou). 9. číslo, jehož barevné vydání ve spolupráci s Českým centrem Sofie a Bohemia clubem finančně zajistilo Velvyslanectví České republiky v Sofii, vyšlo v září 2018 a 15. listopadu 2018 se za účasti pana velvyslance v Sofii konala jeho slavnostní prezentace. V současnosti je v přípravě jubilejní 10. číslo, které by mělo vyjít do Vánoc tohoto roku. V sálu Českého centra také každoročně probíhá tradiční *Vánoční hodina češtiny*, do které se zapojují studenti kurzů organizovaných Českým centrem Sofie a studenti bohemistiky. Jejím hlavním hřebem (kromě tomboly, ochutnávky cukroví a svařeného vína) bývá představení studentů 4. ročníku bohemistiky, kteří sami napíšíou, sehrají, zrežirují a zinscenují nějakou hru, ideálně na vánoční téma. Zatím poslední hra byla uvedena 11. prosince 2018 a jmenovala se *Santa Claus v jedenadvacátém století*. Do večera se tentokrát zapojila i Česká nedělní škola Sofie (viz níže) – děti si připravily několik klasických koled a krátké představení o třech kráľích.

Česká nedělní škola Sofie

Lektorka v Sofii působí také (již od jejího založení v r. 2015) v *České nedělní škole Sofie*, jež má v rámci Českých škol bez hranic status školy spolupracující a je volným sdružením rodičů a dětí. Výuka v ní probíhá každé nedělní odpoledne v prostorách Českého centra v Sofii, do školy tento rok pravidelně chodilo celkem

10 dětí (3 druháčci, 3 žáci 3. třídy, 3 žáci 5. třídy a 1 žačka třídy deváté). Lektorka kromě celkové organizace chodu školy a výuky českého jazyka a literatury v jednotlivých třídách zajišťuje také metodické konzultace v hodinách prvouky, vlastivědy, zeměpisu a dějepisu.

Sofie 3. července 2019

Mgr. Eva Kovářová

Obrazová příloha

Titulní strana 9. čísla Čechopisu

Křest 9. čísla Čechopisu v Českém centru Sofie (15. listopadu 2018)

Děti z České nedělní školy Sofie slaví 100 let republiky

Děti z České nedělní školy Sofie na Vánoční hodině češtiny 2018